

Kansen in en van onderwijs

Met deze fiche beogen we een concretisering van de blikopener 'kansen in en van onderwijs' voor het vak Frans. Deze fiche is tot stand gekomen in een focusgesprek met lerarenopleiders secundair onderwijs, leerkrachten secundair onderwijs, een opgeleide ervaringsdeskundige in kansarmoede, een vormingsmedewerker van TAO en de onderzoekers van het project. Dit initiatief kadert in het project 'Kansen in en van onderwijs' en wordt door het departement PXL-Education en de provincie Limburg vormgegeven.

uitdaging	toelichting – praktijkvoorbeeld - tip	link met blikopener
<p><i>Openheid creëren t.a.v. culturele en sociaal- economische diversiteit</i></p>	<p>Toelichting</p> <p>Om de leerlingen te laten kennismaken met andere culturen en mensen met een andere sociaal-economische situatie, kan je als leerkracht bewust inhouden en leermaterialen waarin deze thema's aan bod komen. De taal is al intercultureel, dus via deze weg kan er gewerkt worden aan openheid en respect t.a.v. andere culturele en sociaal-economische diversiteit.</p> <p>Praktijkvoorbeeld / Tip</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Culturele diversiteit: <ul style="list-style-type: none"> - De film Persepolis = een Franse animatiefilm, 2007, over de historisch Iraanse stad Persepolis. De Iraanse Revolutie wordt verteld vanuit de ogen van het 9-jarig meisje Satrapi. - Het boek 'Chagrin d'école' van Daniel Pennac. - De film 'Entre les murs' 	<p>leermaterialen leerinhouden.</p>

	<ul style="list-style-type: none"> • Culturele en sociaal-economische diversiteit: Film van Frères Dardenne (bv. L'Enfant = een Belgisch-Franse dramafilm (2005) over een koppel dat leeft van een kleine uitkering en diefstallen. Wanneer ze een zoontje krijgen, verkopen ze hem voor geld. Zodra hij zijn fout inziet, probeert hij zijn zoon terug te winnen.).	
Zwakke taalvaardigheden	<p>Toelichting Leerkrachten en lectoren ervaren dat leerlingen niet alleen zwak zijn voor het vak Nederlands, maar ook voor andere talen en zelfs in hun eigen moedertaal. Het gebrek aan een gevoel van taalvaardigheid kan een leegte tot gevolg hebben op het vlak van identiteit. Het is dus belangrijk om binnen het vak te differentiëren, zodat elke leerling succeservaringen kan opdoen.</p> <p>Praktijkvoorbeeld / Tip</p> <ul style="list-style-type: none"> • Franstalige poëzie leent zich uitstekend om te differentiëren tussen leerlingen naargelang hun schrijfvaardigheden.	Didactische werkvorm: De leraar differentieert.

<i>Deelname aan culturele uitstappen</i>	Toelichting Voor het vak Frans worden regelmatig uitstappen gemaakt. Zulke uitstappen zijn echter niet voor alle leerlingen betaalbaar. De uitstap op financieel onhaalbaar zijn, door de combinatie met andere kosten binnen het gezin. Ouders maken keuzes (bv. Een TV-abonnement is voor het gezin misschien een grotere meerwaarde dan 1 kind van het gezin twee dagen op uitstap te laten gaan.). Sta dus bewust stil bij het financiële aspect van een culturele uitstap die plaatsvindt binnen het curriculum. Mogelijk zijn er ook goedkope alternatieven waarmee dezelfde doelen bereikt kunnen worden. Geef aan leerlingen de mogelijkheid om te participeren aan duurdere, relevante uitstappen. Laat dit optioneel zijn en buiten het curriculum plaatsvinden.	Aanvaarding Flexibiliteit
<i>Een (rustige) leeromgeving ter beschikking hebben</i>	Toelichting Sommige kinderen hebben thuis geen rustige plek om te studeren. Praktijkvoorbeeld / Tip <ul style="list-style-type: none"> • De leerlingen hebben de mogelijkheid om tijdens de middagspeeltijd aan taken te werken. Ook na schooltijd stelt de school haar deuren open. De leerlingen hebben ook dan de mogelijkheid om rustig te werken en gebruik te maken van computers.	Empathie

<i>Effect van diversiteit tussen leerlingen in beoordeling</i>	<p>Toelichting</p> <p>Het (h)erkennen en waarderen van diversiteit komt niet alleen voor tijdens het lesgeven, maar ook tijdens het evalueren. Wees bewust van deze diversiteit en laat de diversiteit van de leerling niet in zijn of haar nadeel spelen.</p> <p>Praktijkvoorbeeld / Tip</p> <ul style="list-style-type: none"> • De studenten moesten voor hun GIP een videofragment maken van hun stagebedrijf. Een Turks meisje had geregeld dat ze een interview mocht afnemen met een van de werknemers. Het interview vond buiten plaats aan de inkom van het bedrijf. Het Turks meisje stond ongesluiert voor de camera. Toen plots enkele mannen passeerden, dook ze naar beneden om haar hoofddoek op te zetten. De leerkracht merkte dit achteraf bij het bekijken van het filmpje op en schrok. Gedurende de eerste twee minuten stond het meisje immers zonder hoofddoek voor de camera, gevolgd door enkele minuten met hoofddoek. De leerkracht begreep de situatie en toonde empathie. Dit had geen effect op de beoordeling van deze opdracht.	Empathie Assessment
<i>Variatie voorzien in voorbeelden</i>	<p>Toelichting</p> <p>We zijn, samen met handboeken, vaak geneigd om tijdens de les voorbeelden te geven die vooral terug te vinden zijn in de middenklasse of traditionele gezinnen. In de praktijk merken we dat dit voor veel leerlingen te ver van hun bed staat en dus geen</p>	De leraar gaat op zoek naar verbindingen tussen binnen-en buitenschoolse leerervaringen van leerlingen.

	<p>relevante voorbeelden uit de eigen leefwereld zijn. Door te variëren in voorbeelden, kan er voor meerdere leerlingen de link worden gemaakt met de eigen leefwereld. Dit komt het welbevinden van deze leerlingen ten goede. Tevens wordt op deze manier ook de openheid en het respect t.a.v. diversiteit bevorderd.</p> <p>Praktijkvoorbeeld / Tip</p> <ul style="list-style-type: none"> • Het thema 'ontbijt': Binnen het vak Frans krijgt wordt het thema 'ontbijt' besproken. Voor de lectoren biedt dit de ideale gelegenheid om niet 1 ontbijt (de Franse traditie) voorop te stellen, maar ook andere cultuurgebonden ontbijttradities te bespreken. Tevens wordt hier de koppeling gemaakt met een gezonde levensstijl. • De aanpak kan ook toegepast worden voor het thema 'wonen'.	
<p><i>Verskil in fijn motorische vaardigheden</i></p>	<p>Toelichting</p> <p>Taalvakken lenen zich zeer goed om te peilen naar de beleving, ervaringen en gevoelens van leerlingen. In een taal kan er immers expliciet naar gevraagd worden. Leerlingen kunnen sociaal wenselijk antwoorden, maar in een veilige omgeving durven ze zich hier bloot geven.</p>	<p>Veiligheid</p> <p>Didactische werkvorm: De leraar laat ruimte voor dialoog en discussie, zodat leerlingen andere voorkeuren en standpunten leren respecteren.</p>

